

Rehab lika bra som korsbandsoperation

En grupp forskare i Lund har visat att rehabilitering hos sjukgymnast är en lika bra behandlingsmetod för akuta främre korsbandsskador som tidig operation. Endast 40 procent av patienterna behövde genomgå en operation i ett senare skede.

SVERIGE INTRÄFFAR årligen ungefär 5 000 skador på främre korsbandet och cirka 3 000 korsbandsoperationer genomförs. Internationellt, till exempel i USA, opereras betydligt fler av korsbandsskadorna med stora kostnader som följd.

I en nyligen publicerad artikel i New England Journal of Medicine visar en svensk forskargrupp i Lund att endast 40 procent av alla akuta främre korsbandsskador behöver opereras. Resten blir lika bra efter rehabilitering hos en erfaren sjukgymnast.

Materialet i studien består av 121 patienter, som alla hade fått en akut främre korsbandsskada i ett tidigare friskt knä. De delades upp i två grupper.

En grupp fick vetenskapligt baserad korsbandskaderehabilitering av erfarna sjukgymnaster och genomgick också en kirurgisk rekonstruktion av det skadade korsbandet inom 4-6 veckor efter skadan. Den andra gruppen fick enbart rehabilitering och möjlighet till senare operation om det skulle behövas.

EFTER TVÅ ÅR visade sig att det inte var någon skillnad mellan grupperna när det gäller knäfunktion, aktivitetsnivå eller självskattat välmående. För över hälften av deltagarna räckte det med rehabilitering, endast 40 procent av patienterna i rehabiliteringsgruppen behövde opereras.

Richard Frobell, forskande sjukgymnast och huvudförfattare till studien, på-

FOTO: COURTESY

Richard Frobell

Lika bra. En svensk forskargrupp i Lund visar att endast 40 procent av alla akuta främre korsbandsskador behöver opereras. Resten blir lika bra efter rehabilitering hos en erfaren sjukgymnast.

pekar att studieresultaten inte väcker så stor förvåning i Sverige, där sjukgymnastisk rehabilitering ofta redan är förstahandsalternativet för flertalet patienter. Däremot väcker studien uppmärksamhet eftersom den är en av få som jämfört rehabilitering med operation.

– Det finns ungefär 10 000 studier gjorda på korsbandsskador, men de allra flesta jämför olika operationsmetoder med varandra. Internationellt finns det en stor tro på att operation är nödvändigt för denna patientgrupp. Operationer behövs, men vi har visat att det sannolikt inte är den bästa förstahandsbehandlingen för alla patienter, säger Richard Frobell.

EN INTRESSANT FRÅGA är vilka patienter som trots allt behöver en operation. Den frågan ger studien dock inget svar på, eftersom materialet är för litet för att man

ska kunna studera subgrupper med hög tillförlitlighet.

En annan aspekt av olika behandlingsval är ju kostnaderna. De patienter som lottades till operationsgruppen behövde till exempel 63 besök hos sjukgymnast, medan patienterna i rehabiliteringsgruppen i snitt gjorde 53 besök.

– Nu har vi visat att det inte är någon skillnad mellan grupperna i hur patienterna mår. Nästa fråga är om man kan spara pengar och i så fall hur mycket, säger Richard Frobell som berättar att operations- och vårdkostnader, sjukskrivningstid, kostnader för komplikationer som kräver mer vård och så vidare kommer att analyseras ur materialet i samarbete med Försäkringskassan och det så kallade MORSE-projektet (MORSE, Minskad Ohälsa Rörelseorganens Sjukdomar i Sydsverige) under hösten.

HILDA ZOLLITSCH GRILL